

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujé dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne pett-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vražajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenstvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenstvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Zaradi jutrišnjega praznika izide prihodnji list v sredo, dné 16. avgusta t. l.

Po celjskih škandalih.

(Kos političnega programa.)

S Štajerskega, 12. avgusta.

Divjaški izgredi, ki so jih uprizarjali minuli teden celjski renegati in Nemci ter razbojniški napadi, katerim so bili izpostavljeni Slovenci in Čehi, so kakor z ben-galično lučjo razsvetlili ves položaj, v katerem živé izvenkranjski Slovenci.

Da je Celje nemško mesto, je laž, ki je celjski renegati sami ne verjamejo. Severnim, avstrijskim in izvenavstrijskim Nemcem pa razglašajo nemškonacionalna trobila dan na dan, da je Celje nemško. Nemški listi pa imajo v Avstriji veliko več čitateljev nego slovanski, zato pa verjame tem nemškim kričačem seveda tudi vlada. Ta vlada jih ščiti, ker se vrana vrani očij ne izkljuje. Resnica pa je to, da leži Celje sredi popolnoma slovenskega ozemlja, saj je že okoliška občina celjska slovenska, takisto je slovenski okrajni zastop. Spodnja Štajerska šteje pol milijona Slovencev, prebivajočih v kompaktnih masah, brez takšnih nemških otokov, kakršno je na pr. na Kranjskem Kočevje. Da pa so na spodnjem Štajerskem še vsa mesta dosedaj v nemških rokah, krivo je, ker med štajerskimi Nemci in Slovenci ni politične meje, ker imajo Slovenci in Nemci eno in isto glavno mesto — nemško-nacionalni Gradec. Iz ultranemškega Grada pošiljajo na Dunaj pristranska poročila; dežela Štajerska je dunajski vladi mešovita, t. j. po ogromni večini prebivalstva nemška provincija. In s tega stališča se tudi vladajo Štajerski Slovenci!

Osmero slovenskih poslancev v deželnem zboru Štajerskem je le v zasmeh choli večini nemški, nacionalni, liberalni in klerikalni. V deželnem odboru sedi samo jeden pohleven Slovenec.

LISTEK.

Pobědonoscev.

(O zapadni in vstočno-slovenski kulturi.)

(Konec.)

In pri vsem tem govoré vedno ter vedno o civilizaciji, o napredku in razvitju. Ni ga glupca in nevedneža, ki bi sebe ne štel sposobnim razvijati karkoli. Inteligenca, razumnost, misel morala bi služiti življenju, mesto tega uničuje in razdira življenje. Umetne teorije ne pripuščajo nobenega prostora veri, pravici in energiji volje. — Kaj ostane? Nesramno utajevanje vere, kakor so si ga izsrkali ne iz življenja, ampak iz knjig; ekstrakt znanosti, izposojen iz knjig, ne iz življenja, in radi tega tudi brez življenja; mrtva podoba prirode, kakor kemična formula; slaba, omahljiva volja, ki se nagiba k samomoru, ako se ne najde sreča v materialni eksistenci.

* * *

Spectator prinaša izčrek teh Pobědonoscevih mislij z opombo, da se Nemci lahko mnogo učé od zapadni kulturi sovražnega Rusa; vendar si pa ne more kaj, da bi ne očital, da je Pobědonoscev v bistvu azijski barbar, ki ni prodrl v duha moderne znanstvenosti. Pobědonosceva prispo-

Odkar pa je nemško-nacionalna stranka razvila svojo vesenemško zastavo, ki po menja združitev nemških pokrajin avstrijskih z nemško državo hohenzollernsko, od tistih dob je položaj izvenkranjskih, t. j. Štajerskih in koroških Slovencev neznosen. Če vlada ni več kos Wolfovi in Schönerjerjevi armadi, ali naj se ji z vesphem ustavlajo naši rojaki sami?

„Nemška posest“ — to je deviza vesenemšta. Vsako nemčursko gnezdo se mora tudi ohraniti nemško, mora ostati nemško, dokler ga ne vzame pod svoje odkrilje m má „Alldeutschland“.

Slovenski preporod zato tudi na spodnjem Štajerskem po mestih sila počasi napreduje, ker ga zavira na jedni strani nemškonacionalno gibanje, prihajajoče iz Nemčije same, na drugi strani pa naša vlada.

Naša vlada nastavlja po teh spodnjem Štajerskih mestih nemške uradnike in ustavnova nemške šole, da se ne bi poizgubil noben renegat. Počasnemu slovenskemu preporodu je vzrok tudi gospodarski moment. Do nedavna še so bili v spodnjem Štajerskem mestih vsi premožnejši meščani renegati in Nemci. Trgovci in industrialci so bili tuji ali potujčenci. Še danes so renomirane in premožne tvrdke v Mariboru in v Celju nemške in nemškutarske.

V novejšem času, odkar so si Slovenci ustanovili tudi po mestih svoje posojilnice in hranilnice, odkar imamo tudi po spodnjem Štajerskih mestih že precejšno število slovenskih trgovcev in industrijskih podjetnikov, vrši se preobrat na našo stran.

Naš kapital je zadobil tam pomen in dela občutno konkurenco nemškemu kapitalu. Kakor rečeno, je vse prebivalstvo na deželi kompaktna in zavedna slovenska masa. Iz te mase se tudi rekrutuje mestni način. Inteligenca slovenske je po spodnjem Štajerskem mestih čim dalje več. Naravna posledica tega procesa mora biti torej ta da postanejo tudi spodnještajerska mesta s časom popolnoma slovenska. To je samo vprašanje časa. In zato tako besni „Alldeutschland“, ker ji je žal za te

raztresene brate, ker vidi, če se poslovenijo, spodnještajerska mesta, da pada prece močnih stebrov za slavni most do — Adrije.

In čim bolj se čutimo vsi Slovenci kot celota, čim bolj gojé zlasti Čehi z nami dejansko vzajemnost, tem bolj smo napotni Pangermaniji, tem bolj narašča furor teutonicus, v katerem na skrivaj in očitno ketuje oficino avstrijsko časopisje. Ako vsa mogočna Nemčija daje moralno in tudi materialno podporo avstrijskemu nemštu, potem lahko razume največji naivnež, da stojimo avstrijski Slovani, posebej mi Slovenci takemu sovražniku nasproti, ki ga sami ne premagamo... Ostrost tega boja za obstanek je tako rekoč vtelešena v celjskih izgredih. Nemškutarski fanatizem je vrgel čez plot vse ozire humanitete in omike; mislil si, da živimo kje sredi afričanskih divjakov.

Kako klaverno ulogo so igrale pri teh izgredih javne oblasti, čuvstice miru, zakonitosti in pravičnosti, to je zabeležila celo nemška žurnalistika.

Naši rojaki so tam v Celji pravi mučeniki slovenske (in tudi avstrijske ideje, gospod grof Thun!). Celjski škandali so bili te dni predmet skoro vseh evropskih časopisov.

Toda — kaj sedaj?

Ali naj sedaj spet ravnodušno čakamo, da se strasti pomirijo, da se v okna postavijo nove šipe, da se zacelijo rane in otekline po slovenskih in čeških glavah in hrbitih? Ne!

Celjski škandali morajo biti mejnik v naši dosedanji politiki!

Pred vsem treba, da se vsi Slovenci, pa naj stanujejo v kateri pokrajini koli, odslej čutijo še bolj kot jeden narod, kot živa celota, kot jednoten organizem. Vsi za jednega, jeden za vse!

Nepotrebni osebni napadi naj v časnikih, kolikor le mogoče, prenehajo. „Jedna nam je krv i jedne muke“. Obračajmo svoje orožje proti skupnemu sovražniku, ne pa proti svojim bratom! Malo nas je, sila

malo, če se primerjamo z ogromnim številom naših sovražnikov.

Vse kaže, da narodnostnega prepira v Avstriji ne bo mogoče drugače pomiriti, kakor da se država preustroji in preosnuje po federalističnem sistemu. Vsaka narodnost naj tvori zase celoto s popolno avtonomijo. Nemci naj imajo svoj narodni zbor, Čehi svojega, Poljaki svojega, Lahi svojega in Slovenci svojega. Ker dualizem itak razpade prej ali slej, izvršil se bo isti preobrat tudi v Translitvaniji.

Mi Slovenci pa moramo vendar že enkrat jasno videti, kaj hočemo? Ves narod naš mora prešiniti prepričanje, da se ne rešimo drugače, kakor da se združimo v narodni avtonomiji. Mi moramo zahtevati zedinjeno Slovencijo z glavnim mestom Ljubljano z a vse Slovence. Vse te avtonomne skupine bi bile nekake združene države avstrijske, ki bi imele skupne samo finance in pa vojsko. Za te skupne zadeve bi zbrooval vsako leto na Dunaji zvezni državni zbor, kjer bi bile izključene debate o narodnostnih vprašanjih. Avstrija bi se s tako preosnovno temeljito okreplila in bi pridobila tudi ugleda na zunaj.

In ker smo si sami najbližji, moramo gledati najprej na to, da se združimo sami v jedno telo. Najprej morajo gledati Štajerski Slovenci, da se popolnoma ločijo od svojih nemških so-deželanov! To bodi za sedaj prva točka njihovega političnega programa! Proč od Gradca! — ta klic naj odmeva od Celja do Brežic, od Maribora do Središča!

Proč od Gradca! Bodite svoji, Štajerski rojaki! Vaši najboljši može naj se čim prej snidejo in naj začno sestavljati program za emancipacijo od nemško-Štajerskega severja!

Štajerski Slovenci morajo svojo takto napram narodno-napredni stranki na Kranjskem spremeniti. Štajerski Slovenci ne smejo biti več nezaupni proti tej stranki, katera jih je do sedaj še zmerom najbolj podpirala v njih težavnem boju.

Kako se razločuje od takih vodenih značajev v mistični veri svojih očetov utrjeni bistvo pravoslavnega Rusa! V njem je nepremično prepričanje, da vodi Previdnost vse dogodke v življenju, in to prepričanje daje priprostim ljudem, ki se niso nikoli učili kakega špekulativnega katekizma — saj se v ruskih cerkvah niti ne pridiga, — ki še morebiti besede „Bog“ niso slišali, tako izvestnost zmage, da vrnejo nepojmovanemu Bitju kakor dobro znanemu in dolgo pričakovanemu gostu svojo dušo.

V 13. poglavju, „Nova vera in novi zakoni“ (Новая вѣра и новые браки) je zanimiva prostodušnost in toleranca, s katero razpravlja Pobědonoscev darvinizem, ki ni veri nikakor nevaren.

V 14. poglavju, „Duhovno življenje“ (Духовная жизнь) se povprašuje Pobědonoscev po notranji svobodi in izvestnosti. Institucije stare in tradicije naroda so trdna tla narodne prave prosvete; v duši je prava svoboda. Kaka izvestnost je to, če se uvaja nezmotnost ljudske množice in majoritete?

Najdražje ideje človeškega duha niso v ospredju, ampak v ozadju vesoljne svetovne slike; skrivnost in misterij je najbogatejša dedičina človeštva, in stvari tega sveta so, kakor je učil že Plato, le slaba senca nebeskega velekrasja; brez zavestno čutimo nekončno veličanstvo božje.

Iz 15. poglavja „Cerkve“ (Церковь) smo že nekaj prinesli. Pisatelj omenja unionske težnje, ki stremijo za tem, da bi se vsi ljudje združili v bolj ali manj jednotni religiji. Nekaj je že bilo takih blagih duhov, ki so se trudili otvoriti takovo unijo. Pobědonoscev naglaša težkoče, ki to ovirajo. Döllinger, sicer temeljil um, se je jako motil, meneč, da odpor proti Rimu sam zadostuje k združenju krščanskih veroizpovedanj.

„Bistveno“ je namreč pripeto s tolkimi vezmi na moralno in intelektualno predstavljanje naroda, da ga ni možno ločiti od tega. Pojedine, pojedini Nemci bi se mogel, če je živel dolgo z nami, čutiti kot pravi ud naše cerkev; da bi se pa vsa protestantska cerkvena občina notranje čutila z nami jedino, je nemožno. Protestantji posebno radi zaničujejo vse druge kulte; Rus pa rad priznava, (seveda ne manjka pojedinih ekskluzivnih religioznih temperamentov tudi v Rusih), da je mnogo dobrega v protestantski cerkvi. Protestantski princip notranje vesti in lastnega delovanja je stvaril morečno in disciplinovano Velenemđijo, ampak si rad prideva znak nezmotnosti in superioritete proti drugim cerkvam.

Na tem je vse, da se prosti, našemu ljudstvu prirojeni čut ohrani, ki nas priganja, da se vedemo v dotikih z drugimi ljudmi človeško, da si občuvamo poštenje in svo-

Znanje in delo.

V 10. poglavju naglaša Pobědonoscev površnost diletantskih mnogoznalcev. Ljudje preveč čitajo, preveč pišejo, toda premalo mislijo. Multa, sed non multum. Ljudje se ne znajo omejevati in osredotočevati, zato je njihovo znanje nesolidno, in vsled tega trpi volja in energija. Delovanje je nekaj drugega kot znanje. Danes je inteligenco tako prosvitljena, da je sposobna dokazovati, da je v črnom belo in v belem je črno, ne zna pa izvajati ničesar, k čemur je potreba posebne energije in sile.

Kateri slovenski list je baš o sedanjih rabukah v Celju obširneje poročal in branil celjske Slovence kakor „Slovenski Narod“? Narodna stranka na Kranjskem pa naj podvoji svojo podporo štajerskim rojakom! Narodna stranka naj skliče čim prej velik protesten shod, na katerem bo narod slovesno protestoval proti nemškemu terorizmu in proti nečuvenim škandalom, ki so jih zakrivili nemški šovinisti v Celji!

Tak protestni meeting, ki naj se skliče v Ljubljani, povzdigne ugled stranke same in ji pridobi simpatij po vsem Slovenskem. Narodna stranka naj skliče tak shod; shod sam pa budi vseslovenski protestni shod, ki bo slovesno protestoval proti grozovitostim nemško nacionalne klike avstrijske in celjske!

Pa ne samo v Ljubljani, ampak tudi po vsem Slovenskem naj bi se vršili taki protestni shodi, ki naj li jih sklicavala po litična društva!

Pred vsem pa bi morala pričeti s takimi protesti štajerska politična društva! Zapomnimo si, da ni prazen pregor, ki pravi: „Qui tacet, consentire videtur!“

Življenje je boj. A kdor ponižno molči, kadar ga kdo bije po hrbtnu, ta je obsojen na smrt!

Vsa Slovenija podpiraj štajerske in celjske Slovence v njihovem boju! Vsi bomo solidarni z njimi! Od naših državnih poslancev pa pričakujemo in zahtevamo od njih, da bodo v prvi seji državnega zbora, ki se mora vendar že jedenkrat sklicati, energično protestovali proti nemškemu našilству in zahtevali popolnega zadoščenja.

Čim bolj naglašajo Nemci svoje vse nemštvo, tembolj moramo naglašati in poudarjati mi svoje s'ovanstvo odkrito in smelo. Klin s klinom.

Klerikalno stranko po vsem Slovenskem pa rotimo, naj v očigled velike nevarnosti, ki preti obstanku naše narodnosti, vendar popusti svoj ultramontanizem in kozmopolitizem, naj se oklene narodnostne ideje in naj se bori rama ob ramo z nami vred za obstoj našega slovenstva. Ta stranka bi morala vendar vedeti, da ni drugo, nego samo poslušno orodje v rokah naših sovražnikov. —

Štajerski Slovenec.

Ali je tudi krajni agrarni komisariat klerikalni aparat?

Iz Vipave, 12. avgusta.

Kakor navadno, izkazoval je tudi letos občinski odbor vipsavski po odseku, iz svoje srede izvoljenem, v skupnem gozdu kurilna drva in stavbni les strankam, ki so se na dotednici razglas zglasile in katerih potrebo je občinski odbor priznal. Opaziti je pa bilo, da se letos niso zglasili niti dekan niti njegovi ožji somišljeniki za les in drva, pač pa so v očigled sedanjih občinskih volitev baš z gozdom pri nižjem ljudstvu agitovali, češ, da bodo dali v slučaju zmage 20.000 hoj iz skupnega gozda posekat, ter jih jednakovo

bodo duševnih nagonov in vtisov. Daj Bog, da nam slaba reforma naše cerkve v sega tega kdaj ne odtrga“.

Protestantizem Rusom rad oporna formalnost in obrednost njih bogosluženja; ali „naš obred je prost in veličastven v svojem globokem, tajinstvenem značenju“, dočim daje jednostransko naglašanje propovedi luterskim oficantom nekako lastnost afektacije. Pravoslavni pa ne sliši v cerkvi nobene človeške, temveč samo božjo besedo, kakor jo daje liturgija. „I cerkveni ideal naše propovedi kakor živega slova je učenje vere in ljubavi po božjih pisanjih, a ne vzbujanje čuvstva kakor neobhodno dejstvo (delovanje) vsakega svečenika na zbravšče se v cerkvi radi molitve.“

Med klerusom in verniki ni v Rusiji nobenega razločka; svečenik je samo čuvar svetotajstev in se ne loči dalje od ljudstva. Radi tega ni v Rusiji nikoli klerikalne politike v nasprotju z blagrom ostale občine bilo. Res je, da pravoslavna cerkev preveč zanemarja pouk nižjih klerikov in menihov; zato pa tudi ne pozna onega duha, ki gre na to, da kuje dogme, ki tlačijo kot težki kamni ubogo človeštvo v zapadu.

Rusi so tolerantni, ter globoko čustveni in mistični. Pravoslavna cerkev ima svoje kořenine v duši ljubežega jo naroda.

merno meje soudelježence razdeliti, ne glede na to, ali ima kdo večje ali manjše užitne pravice; in da bi bilo klerikalcem mogoče to svojo oblubo izpolnit, skovali so in odposlali agrarnemu komisarju prošnjo, naj odvzame občinskemu odboru pravico oskrbovanja skupnega gozda do izvršenih novih volitev.

In čuje! Ta javni funkcionar je ne kakor ponižen avstrijski uradnik, nego vse drugače, namreč brez zaslišanja in vednosti občinskega odbora, kateremu edinem pristoji vsled zemljiško-odveznerazsodbe pravica, na podstavi gozdnega zakona gospodarjenje in oskrbovanje skupnega gozda, samovoljno odvzel to pravico, ter imenoval novo gozdro oskrbništvo, in sicer tako, da je v njem pet klerikalcev, na čelu jim seveda neizogibni dekan Erjavec, ki bode menda prosil tudi še za službo cestnega pometnika, in le trije narodnjaki, in sicer za tako dolgo, dokler se volitve novega občinskega odbora in pa novega gospodarskega odseka za upraviteljstvo domačega premoženja trga Vipava pravomočno ne izvrše, in dokler novi občinski odbor, oziroma gospodarski odsek svojih poslov ne prevzame“; kot razlog temu koraku navaja dotični razglas, da se prosilci bojijo, „da bi se z ozirom na dosedanje nedostatke pri dovojlevanju in izkazovanju lesa sedaj neposredno pred občinskimi volitvami razpisano izkazovanje lesa tembolj kot pristranskim smatralo, osobito, ker vrla v občini edino zaradi dosedanjega postopanja pri izkazovanju lesa jako velik nemir“, in pa ker je še pozneje nekdo navedel za upravičenost tega razglasa „novih vzrokov“. Jako značilen je tudi v spremljajočem dopisu pasus, da se bodo vsi vdeleženci o tem oklicu obvestili“.

Mi zelo dvomimo, da li je imel agrarni komisar sploh pravico, vmes posezati, in prepričamo to občinskemu odboru vipsavskemu, ki bode vse korake storil, da se to in vse drugo razjasni; protestovati pa moramo svečano, da bi na tak način svojo oblast izvrševal, da bi namreč na željo dekana Erjavca in na pavšalna sumničenja in obrekovanja od strani klerikalne stranke narodno-napredni občinski odbor, ki je jedini poklican v to oskrbništvo, kar brez vseh dokazov in celo brez vsakega zaslisanja o kaki krvidi ali nekrivdi v kot metal, in s tem na izid volitev, ki ni z gozdom v nikaki zvezi, vplival, da bi naslanjal svoje odredbe na nedokazane in tudi nepreiskovane „dosedanje nedostatke“ brez pobližjega označenja, v čem so ti nedostatki obstajali, ali pa celo „na nove vzroke“, ne da bi se teh „novih vzrokov“ navedlo ali pa vsaj tudi poprej preiskalo; najbolj pa protestujemo proti temu, da se krajni komisar v občinske volitve umešava in da bi se s takega mesta duhovniki v gozdne odseke imenovali, kajti agrarni komisar je menda čisto prezrl, da vender še ne živimo v dobi „4000“, četudi se je morda on sam že popolnoma uživel v to zlato dobo.

Znano nam je, da si vipsavski klerikalci v pisarni agrarnega komisarja kar kljuko podajojo in „pritožbe“ na zapisnik dajejo; znamo nam je, da najdejo tam kako poslušna ušesa; spominjam se dobro že prejšnjih postopanj proti županstvu v Vipavi; dobro vemo tudi iz osebnih pogovorov, da ljubi agrarni komisar župana Hrovatinu in njegove tovariše radi nekega jako umestnega in slabkega rekurza, dasi naravnost izrečemo, da nikakor ne mislimo in nočemo in ne moremo reči, da vodi agrarnega komisarja pri njegovem uradnem poslovanju osebna mržnja.

Obsojati pa moramo prav odločno tako postopanje, kakeršno je vgori omenjenem razglasu označeno; mi se ne spuščamo v pravno stran tega vprašanja, nego so nam merodajni zgolj politični momenti, o katerih bi radi obširneje govorili, ako bi se ne bali drž. pravdnika; toda molčali ne bodoemo tam, kjer nam ne more nikdo ust mašiti, in pri tisti priliki povedali bomo vse, o čemer moramo danes molčati; do tja pa naj pazijo poklicani faktorji, da se iz agrarne komisije ne razvije klerikalna agentura.

Izjavimo pa hkratu, da je bila ta odredba baš radi volitev neumestna, tembolj, ker bi moral tudi krajni komisar slutiti, da bode prihodnji občinski odbor v tistih rokah, kakor je danes, in da je bilo skrajno nepremišljeno za kratke dni imenovati gozdno oskrbništvo, ter s tem klerikalcem dajati orožje v roke in že itak razburje ne duhove še bolj razburati; tem manj pa zato, ker ni liberalna stranka pri izkazovanju lesa na volitve niti mislila, in z gozdom tako dobro gospodarila, da imajo sedaj klerikalci 20.000 hoj na razpolago za volilno agitacijo. — seveda s pomočjo gozde obranjujoče oblasti!

Ta pojav nam pa tudi jasno kaže, kako potrebna je nadrobna razdelba gozdov, za katero se je ravno župan Hrovatin mnogo trudil. Kajti ti prepriči nahajajo se po vseh vipsavskih občinah, le s to razliko, da niso povsod tako podivljali, kakor v Vipavi, ker ni ravno v vsaki občini — dekana Erjavca, ki zna tako spretno karte mešati, da predstavlja kot čuvarje pravice in gozdov ljudi, ki so šli gozd samolastno sekat in so bili radi tega primerno kaznovani, in jedne mu je celo v novo gozdro oskrbništvo pomagal.

Cudit se pa moramo jednemu, namreč temu, da ima agrarni komisar vedno obilo časa za sprejemanje znanih famoznih pritožb in za najhitrejšo njihovo rešitev, dočim počivajo nujne agrarne operacije že leta in leta na njegovi mizi, da se posel kar dalje ne gane, in da se vsled tega prav pogostoma čujejo celo razni dovtipi; in ako vprašamo po vzroku, odgovarja se nam vedno: nimamo časa, pre malo nas je!

Klerikalci so pač srečnejši ljudje!

V Ljubljani, 14. avgusta

Ministri pri cesarju v Išlu.

Grof Goluchowski je bil v soboto veden v Išlu; dopoludne je bil dolgo časa v avdenci pri cesarju, popoludne pa je bil povabljen na cesarski družinski diné. Ogrski listi poročajo, da prideta v kratkem v Išlu tudi oba ministrska predsednika, ter da se takrat sklenejo velevažni odloki. Z Dunaja se poroča listu „Kreuzzeitung“, da še ni nič določenega, kdaj prideta ministrska predsednika v Išlu. Morda prideta skupno, mogoče pa tudi vsak zase. Vesti o načrtih vlade za slučaj, da bode obstrukcija volitev delegacij onemogočila, so neresnične in se z ustavo ne strinjajo. § 14. se za skupne zadeve ne da rabiti, in Ogri bi se s takimi naredbami nikdar ne zlagali.

Državnozborska večina in Jugoslovani.

V „Agramer Tagblattu“ smo čitali pod tem naslovom članek, ki bode gojovo zanimal tudi brate Čehe. Člankan je povedal mnogo bridkij resnic na naslov sedanje vlade in deloma tudi na naslov mladočeškega časopisa. Dinko Politeo piše: Čehi so našli glede svojih zahtev in aspiracij pri Jugoslovanah vedno najkrepkejo podporo. To je tudi čisto naravno, ker so smatrali Jugoslovani zadeve Čehov za splošno slovansko stvar, kakor so tudi priznali Čehom v slovanski solidarnosti prvo mesto. Gotovo nismo neskromni, ako opozarjamo na dejstvo, da je jugoslovansko časopisje izkazalo Čehom prav dragocene usluge. Mi priznavamo, da je uresničenje češkega državnega prava splošno slovanska stvar, ki more dati sama vsi politiki monarhije novo smer. Tako je principialno in teoretično naše stališče, toda faktične razmere imajo vse drugačno lice. Sedanja večina podpira vlado. Toda ta večina se vede tako, da se pritožujejo vsi Slovenci in Hrvati, zlasti pa na Koroškem, Štajerskem in na Primorskem. Na Primorskem gre Slovnom tako slabo, da jim slabše ne more iti. Skoraj da se more reči: namestnik grof Goëss je nameščen samo radi tega, da bo Hrvate in Slovence na korist irredente zatrli. Vse tožbe Hrvatov in Slovencev ostanejo neuslušane, za nje ni menda nobene pravice, in njihove zakonite aspiracije se dosledno zametavajo. In v takih razmerah naj podpirajo sedanje vlado? Vse druge bi bilo, ako bi stopili Hrvatje in Slovenci iz sedanje večine, a se ne pridružili nobeni drugi stranki. S tem bi se slovanski vzajemnosti ne odrekli ter bi mogli še nadalje podpirati svoje slovanske brate. Pokazali pa bi s tem, da nočajo podpirati vlade, ki pospešujejo italijansko hegemonijo nasproti pravičnim zahtevam Hrvatov in Slovencev, dasi je ta

hegemonija Italijanov na kvar države. Sedanja vlada obravnava le s posameznimi strankami desnice ter ne sprejema skupnega programa desnice za podlogo svojih ukrepov. Dinko Politeo se pritožuje, da se desničarski listi — med temi tudi češki — za Jugoslovane premalo zanimajo, zato pa nas vrla prezira. Slovanska vzajemnost ne sme ostati le puhla fraza, nego se mora tudi v dejanji manifestirati. Čehi kot zastavnoše te vzajemnosti, na katero se ozirajo oči vseh Slovanov države, morajo biti tudi v tem oziru prvi!

Ministrska kriza v Srbiji.

Zadnja kriza v Gjorgjevičevem ministru je obsegala štiri ministre. Vojnega ministra, polkovnika Vukovića in stavbnega ministra, Atanackovića je Gjorgjević pregoril, da sta svojo demisijo umaknila, notranji minister, Andonović in poljedelski minister, Lozanić pa se nista dala pregoroviti ter sta odstopila. Kralj Aleksander je imenoval notranjim ministrom vladnega komisarja narodne banke, Genčića; poljedelskega ministra pa Gjorgjević še ni mogoč naleti ter oskrbuje provizorično njegov posel sedanjem finančni minister Vučaš Petrović. Genčić je veren pristaš Milanov. Odkar je Gjorgjević ministrski predsednik, ga je zapustilo že 6 tovarišev, tako da sta le on in naučni minister, ki se zove tudi Gjorgjević, edina ministra iz prvotnega kabinta. Glede vzroka zadnje krize listi z vso gotovostjo zatrjujejo, da je bilo krivo nesoglasje, ki je nastalo med srbskimi ministri radi sodne obravnavi proti žarotnikom proti Milanu ter radi bodoče skupščine, ki se sestane 19. t. m. Oficirski srbski listi pa pišejo, da sta Lozanić in Andonović demisionirala, ker sta — bolna! — Danes teden je bila vsprejeta v avdenci pri kralju Aleksandru deputacija avstrijske kolonije, ki je izrazil kralju svoje čestitke, da se atentat na kralja Milana ni posrečil. Kralj Aleksander je dejal, da je bila Avstro-Ogrska doslej vedno podpirateljica Srbije ter da so sovražniki Srbije tudi sovražniki Avstrije. — Ruski „Svet“ predлага glede afere Milan-Knežević mednarodno sodišče.

Nova zarota Déroulèdea.

Znani ekscentrični monarhist Déroulède, ki je stal še nedavno kot zarotnik pred sodiščem, ker je hotel zapeljati vojašto k ustaji, je vprizoril nov komplot. Policija je zaprla njega in 15 drugih oseb, ki so nacionalistični, antisemitski in racionalistični strankarji. Zarota je hotela baje odpraviti republiko in menda ustaviti monarhijo. Policija je zasegla mnogo sumljivih brzojavk in pisem ter je zaprla uredništvo glasila lige patriotov „Drapeau“. Med aretovanci je tudi predsednik antisemitske lige, Guérin. Dunajski židovski listi poročajo, da so nacionalisti kar besni, ker vse kaže, da bo Dreyfus oproščen in ker izjave generala Merciera niso napravile pred vojnim sodiščem nobenega vtiska. Vzrok Dreyfusa, ki je stopil s povzdignjeno pestjo pred bivšega vojnega ministra: „Gоворите resnico! Dokažite! Jaz sem nedolžen!“, ta vzrok odmeva po vse Franciji.

Dopisi.

Iz Celja, 11. avgusta. Kakor je bil srčen vsprijem čeških akademikov, še bolj srčno pa je bilo slovo. Saj smo se v tem enem usodepolnem dnevu spoznavali, učili ljubiti se do najtanjih žilic našemu srcu. Pa tudi podivljana poučna druhal ni zastala za svojim početjem s prejšnjega dne. Preko bajonetov vojaškega kordona je metala kamenje na odhajajoče goste ter jih najsurovejše zasramovala. In pokazala se je olico naših posili-Nemcev visoko nadkrijujoča izomika plemenitih čeških akademikov, kateri za vse nesramno izvajanje celjskega barabstva niso imeli druzega ko prezirni posmeh. Tudi ranjenje češkega tovariša jih ni spravilo iz ravnotežja. Komaj je nam vrlak, kateri nam je odnesel preljube goste, izginil izpred oči, odšel je tudi vojaški kordon na povelje gospoda „Amtsvorstanda“ v vojašnico. Mi smo bili sedaj na milost in nemilost izročeni tisti divji zveri, ki se zove celjsko barabstvo in ki je komaj čakala na svoj plen pred durmi kolodvora. Nihče ne bi bil živ prišel do svojega stanovanja. Dr. Sernek se je obrnil do okrajnega glavarja, ki je bil tudi na kol-

Dalje v prilogi.

dvoru. Kolodvor namreč ne spada pod mestno upravo. Okrajni glavar je odviral štajerskega dež. glavarja namestniku, da naj govorí z Amtsvorstandom, ki bo že dal svojo policijo v varstvo. No, mi smo morali odkloniti tako varstvo iz že znanih vzrokov. Čez železniški tir in Voglajno smo prišli na tla celjske okolice, kjer smo bili varni. Isti dan so odhajali tudi celovški policaji, in Tevtonci so jim napravljali burne avacije s heil-klici za „musterhafte Haltung“, kakor jih je pohvalil Rakužev Julko. Odhajajoči policaji so se jim zahvaljevali z glasnimi heil-klici. Črez dan je celjska druhal se poskrila v svoje brlove, kjer je kuhalo novih naklepov. Za slednje smo kmalu izvedeli. Rakuževa tvrdka za železnino je oddala množico revolverjev. Izdala se je parola: naskok na „Narodni dom“, na hiši dra. Serneca in dra. Dečkota. Komaj se je storila noč, prišli so šurki iz svojih lukev na dogovorjeno zbirališče pred mestno hišo. V spremstvu gostovih organov se je valila sodrga in nebrojno radovedno občinstvo k hiši dra. Serneca. Žvižganje, divje tuljenje ter klici kakor: pereat dr. Serne, windischer Hund, windischer Gauner itd. so napolnjevali nočni zrak in bili vvod zločinu. Kamenje je deževalo na hišo, bombardovanje je trajalo več ko četrt ure. Skozi razbita okna so metalni cele skale po 2 do 3 kg težke. Ob vsakem žvenketu šip je nastalo glasno odobravanje in ploskanje podivljane množice, v kateri so se zopet odlikovali nemške dame (!) Sernečeva rodbina se je umaknila v notranje prostore, saj je bil vsak lučaj smrtonosen. Namen je bil jasen: umor in uboj. Ko množica že ni imela nobenega kamena pri rokah, je, zadovoljna s svojim hrabrim činom, zatulila eno svojih bojnih pesmi in odšla. Gojimo nade, da bo nemški narod desouiral podlo početje svojih celjskih sinov, ker prežalostno bi bilo, da bi morali to neizmerno nizko in sramotno dejanje zvaliti na toli hvalisano nemško kulturo. Tudi v „Narodnem domu“ so šipe občutile hrabrost svojih napadalcev, ki so s koli tolkli po hišnih vratih. Pred glavarstvom pa je množica demonstrovala s klici: „pereat... heil Aldeutschland, heil Bismarck, heil Wilhelm“ ter pela „Wacht am Rhein“. Zadovoljni so bili še le, ko so tudi opatova okna začutila kamen nad 2 kg težak. S klic „los von Rom“ so bobnali s palicami po vratih farne cerke. Aretovan ni bil nihče. Ali naj bi bila policija aretovala morda mestne uslužbence, sodne diurniste, županovega sina ali županovega zeta?! Policia danes tudi ni več zmožna brzati popolnoma osurovele in podijvane sodrge. Vse se klanja pouličnemu terorizmu. Od nas si ni nihče več svest življenja in po 7. uri zvečer se nihče ne upa na ulice. Ako je dru. Serneču, dru. Dečkotu in Hribarju zapreteno, da bodo v 14 dneh mrtvi, potem tudi drugi Slovenci nimajo pričakovati boljšega. Državne oblasti naj sedaj premišljajo, kako bodo obdržale revolucionarno gibanje, ki se ob drugi priliki ne bo strašilo, da vso svojo razuzdanost obrne proti državnim napravam!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. avgusta.

— Osebna vest. Deželnovladni inženér g. Alojzij Muck je imenovan višjim inženérjem.

— Nedeljske pridige kaplana Mauringa so že dolgo časa na grozovito dobrem glasu, zlasti odkar je bil škof na Igu, ali včeraj je prekosil mož še samega sebe. Božja beseda se zdaj le še malokje označa v naših cekvah. Čuje se navadno le zabavljanje in ščuvanje, vsled česar že marsikdo ne mara več v cerkev hoditi. Tudi kaplan Mauring je v nedeljo ščuval. Rotil je poslušalce, naj ne hodi nihče k gostilničarjem, ki so napsotniki kons. društva in posledica je bila, da so bile včeraj v resnici prazne vse tiste gostilne, in da imajo davkoplacovalci veliko škodo. Mauringova pridiga je imela vse znake pozivljanja k bojkotu na sebi in to pozivljanje je imelo tudi v speh. Koliko časa pa bodo poklicana oblastva to ščuvanje še trpela? Če mu ne bo kmalu konec, mora ljudstvo priti na misel, da se meri pravica z dvojno mero; to vedo morda tudi politična oblastva, da je od tega spoznavanja do samopomoči navadno samo

še jeden korak. Seveda je Mauring svojo reklam-pridigo za konsumno društvo — v katerem opravlja sam posebno točajo v kleti, posel knjigovodje in za katere s svojimi konji prevaža vino, dasi še nima „patenta“ za izvrševanja furmanskega obrta — zabelil v vsakovrstnimi osobnostmi, tako da so se ljudje kar spogledovali in potem obračali poglede na ženo necega moža, ki ni prijatelj konsumnega društva. Celo načelnik konsumnega društva, župan Zdravje je bil ogorčen radi te pridige in je pripovedal sam, da se je vsled nje od povedal načelnistvu. S tem seveda ni rečeno, da ga Mauring še ne pregovori. Zdravje se je tudi jezil radi Mauringove na prižnici izrečene trditve, da je imelo konsumno društvo 500 gld. dobička, češ, da ga je komaj 300 gld., pa še ta ni gotov, sploh pa da Mauring nikomur neče računov pokazati. Radi včerajšnje Mauringove kapucinade vlada na Igu velika razburjenost. Mauring je naznani, da pride v kratkem dr. Krek na Ig, pa ne da bi poročal, zakaj da je podraženja sladkorja vesel, ampak da bo agitoval za konsumno društvo. V očigled silni razburjenosti opozarjam vladu, naj pošlje na dotočni shod svojega zastopnika in naj poskrbira osebno varnost dr. Kreka. Mauringa pa resno svarimo, naj nikar preveč ne greši na ljudsko potrežljivost. Tudi najtrdnješi stebri klerikalstva so začeli omahovati. Ko je zadnjič peljal procesijo k sv. Križu na mesto k Materi Božji na Tomišelj, kakor je bila doslej navada, je nastala tudi mej klerikalci velika nevolja, saj vedo, da je to storil zgolj iz osebnega sovraštva do nekih sosednih duhovnikov. Sploh — Mauring naj postane previden, sicer mu zagodemo tako, da mu bo prav gotovo sape zmanjkalo.

— Klerikalna agitacija. Da je agitacija klerikalcev podla, je marsikom znano; da bi pa politični klerikalizem cerkev in njeno bistvo tako izrabljeval v svoje zlobne namene, kakor kaže ta nastopni slučaj, govoriti ne vedo vsi bralci „Slov. Naroda“. Klerikalizem izgublja bolj in bolj tla; tega ne vemo samo mi, to vedo dobro tudi klerikalci sami. Ljudstvo nima več starega zaupanja v stara zofisma, se ne da več slepiti tako, kakor si to želi ultramontanizem, skratka: ljudstvo se probuja. Klerikalizem se tega boji, strah ga je tako ljudskega probujenja, da mu strah pretresa mozeg in kosti. Svojemu neizogibnemu poginu se upira z vsemi svojimi močmi, upoštevajoč rek: „Namen posvečuje sredstva“. V političnem boju je klerikalizem v Evropi popolnoma omagal, odkar je bankrotirala uboga Španška. Sedaj se je pričel baviti z vsemi mogočnimi „gospodarskimi“ vprašanji, hoteč tako postati modern. Ob enem pa hoče vplivati s svojo cerkveno oblastjo na ženski spol, kateri naj bi sodeloval na to, da se obvaruje mladina pred „grešnim“ svetom. Kakšna je klerikalna agitacija, ki se prav lahko uvrsti v chronique scandaleuse, je lahko posneti iz na stopnega: Po vsem Slovenskem dobivajo gospe in gospodične pisma z nastopno vsebino: „Jerusalem Gebet. O Herr Jesus! Zu Dir rufe ich: erbarme Dich meiner und der ganzen Menschheit! Reinige uns von unseren Sünden, Ewiger Gott, und zeige uns Dein Erbarmen! Wir bitten Dich, höre uns und vergib unsre Sünden mit Deinem heiligen Namen jetzt und in Ewigkeit! Gelobt sei Jesus Christus und die heilige Maria. Amen“. Na drugi strani pisma pa je bil zapisan jezuitski pristavek: Wer dieses Gebet erhält und betet, wird von Glück ereilt — es ist eine Schuldigkeit neunmal das Gebet abzuschreiben und es an neun Personen zu senden; der das nicht tut, dem verwandelt sich das Glück in's Unglück“. Taka agitacija je že podla. Na tak način skuša agitirati klerikalizem za svoje namene in razširjati in oživljati stare strahove. Ženski svet je lahko vosten in se boji nesreče. Mati, ki veruje v te izmišljotine, gleda gotovo tudi na to, da otroci ne zaostanejo v tem oziru. Na tak način se potem vzgaja „katoliško“ mladino. Ubogi Pestalozzi! Zastonj si živel. In če se take stvari dogajajo med omikanjimi ljudmi, kakšne razmere morajo vladati še po deželi. Slovenci se vedno jezimo, če prihajajo k nam ptuji, pa nam pripovedujejo, da smo za sto let zaostali za zapadnimi narodi. Sedaj pa vprašam: morda to ni res,

če stvari, kakor je gorenji slučaj, najdejo zavetje pri damah in boljših krajinah? Domnevate, da te stvari gredo iz uršulinskega samostana ali iz uršulinske šole. Dokaz temu: nemški tekst. Ljubljanske uršulinke so jako naivne; provzročile so že marsikaj, bržčas tudi to najnovejšo akcijo. Za danes pravime: Slovenci ne pošiljajte svoje dece v samostanske šole.

— Češke dame poslale so slovenskim akademikom veliko srebrno lipovo vejico z napisom: „Vzpominka na sduženje slovanskih akademikov pri jubilejni slavnosti Majales v Praze 29.V. 1899 České paní a dívky“. Krasno to darilo čeških dam je razstavljeno v izložbi trgovine Gričar & Mejač. Tam je videti tudi prelepo adreso, katero so poslale češke dame in katera se glasi: „Milým slovenským akademikům! České paní a dívky posýláj Vám na památku Pražských slavností Majales, kterých se slovinští akademikové súčastnili jako s námi věrně srostla větev slovanskou ratoliskou sesterský pozdrav našich společných snah a naděj... Necht každá lipa v květu, kterou shlédnete na Vašich životních cestách připomene Vám ony ony nezapomenutelné milé, bujaře chvíle vroucích nadšení mládí, které se stulilo o Pražských Majales s jedinou dobrou vříu a věli, celým životem prospívat slovanské pospolitosti a ušlechtilosti. A vzpomínka na skromný náš pozdrav nechť připomene Vám, kdykoli Vám v těžkých zkouškách k utěše zazoučí v duši píseň „Slovan všude bratry má že má i sestry“. V Slovanské Praze dne 4. srpna 1899. Za damskej vybor jubilejní slavnosti akademické. (Slede podpis najodličnejších prašských dam)

— „Sokolov“ izlet na Vrhniko. Da se more pravočasno javiti, katera društva se utegnejo pridružiti „Sokolu“ na izlet dne 20. t. m., je želeti, da bi se to naznamnilo najkasneje do srede odboru „Sokola“ oziroma tajnikovemu namestniku, gosp. Josipu Nolliju, da se more kreniti vse potrebno glede vožnje s posebnim vlačkom, obedu na Vrhnički itd. Ker se kaže povsodi živo zanimanje za ta večji društveni izlet, bode brez dvoma jako dobro vspel in nudil udeležnikom mnogo zabave.

— Vsiljevanje nemščine. Iz Kranja se nam piše: Težko breme se je naložilo trgovcem s tem, da morajo vsaka tri leta izročiti uteže, tehtnice in mere merosodnemu uradu v preskušnjo, katera je z izdatnimi denarnimi troški v zvezi. V Kranju se nam poleg tega vsiljujejo še samonemške tiskovine, pa ne zastonj, ampak za denar. Vodja tega urada je je den glavnih kolovodij takajšnjih „krščanskih socialistov“, Ivan Cof, ki se sicer uradnih predpisov strogo drži, samo jednakopravnost zanemarja.

— Občinske volitve v Vipavi. Iz Vipave se nam piše: Občinske volitve se bližajo, in mnogo zanimivosti dalo bi se z volilnega bojišča poročati, celo pikantnih in interesantnih stvaric nam ne manjka. Toda za vse to bode še časa in prilike dovolj. Za danes naj Vam le naznam, da se snuje pri nas neka „liberalna stranka št. 2“. Kakor vidite, raste v Vipavi naša veljava od dne do dne, in celo klerikalci morajo ljudstvo z liberalnim Mayerjem slepit, ako hočejo da jim veruje. Toda šalo na stran. Res je, da se snuje zveza „liberalnih“ mož, ki se hoče deloma iz „respekta“ pred klerikalci volitev vzdržati, deloma pa voliti svojeglavno. Mi te gospode prav resnobno opozorimo, da živi samo jedna narodnonapredna stranka, ki naj si kandidate z večino glasov sama izbere in gre za nje v boj, in da bodo smatrali vsako drugo šušmarjenje za napad na našo stranko, kajti v Vipavi ne rabimo nikakih hermafroditov, niti „liberalcev“, ki iz osebne mržnje in strahu pred klerikalci ali volit ne pridejo ali pa nalašč svojeglavno volijo, ter s tem vedoma klerikalstvo podpirajo. Stari, oguljeni ribežni ne bodo še naši volitelji. Stvar je resna in dobro premislite, kaj delate, kajti iz Vašega ravnanja izvajali bodoemo najskrajnejše posledice ter Vam dokazali, da mi smo tukaj. Vi pa prihajate in odhajate, in da bi Vam znalo postati tako življenje kakor tudi odhod grenak. Kdor ni z nami, je protinam; kdor si mož, na krov!

— Lavrenčič pred sodiščem. O prilikah zadnjih občinskih volitev v občini Vrhopoje tožil je znani Lavrenčič župana Hrovatin radi razdaljenja časti, ker ga je baje

dolžil, da ni spoštoval IV. božje zapovedi. Pred par dnevi vršila se je pred tukajnjem sodiščem o ti tožbi razprava, pri kateri je bil župan Hrovatin zatožbe oproščen, ker je dokazal, da pristno katoliški mož Lavrenčič v resnici ni spoštoval IV. božje zapovedi, in sicer v toliki meri, da je poleg drugih bližnjih sorodnikov celo njegova lastna mati proti njemu pričala, da je žno grdo ravnal, jo žugal z žandarji iz hiše spoditi ter da jej je pri neki priliki celo lonec v glavo zagnal, vsled česar je bila mati primorana domačo hišo zapustiti. — Naše globoko spoštovanje! Nič manj pa ni pogorel taisti Lavrenčič pri zadnjih vsled njegove pritožbe na novo vršečih se volitvah. Doslej je svoje domačine tako teroriziral, da si skoro dihati niso upali; toda svaka sila do vremena: narodna stranka se je organizovala in pri drugih volitvah še sijajnejše zmagala, tako da so naši možje jednoglasno izvoljeni, ker si Lavrenčič z razklopil svojo čedico niti na volišče ni upal. — Minljivost sveta!

— Škandal v cerkvi. Poroča se nam, da se je včeraj primeril v Šentjakobske cerkvi velik škandal. Padale so neki zašniece, in govorji se, da tudi na blagoslovljeno lice.

— Z Bleda se nam brzovavlja: Nadvojvoda Josip Ferdinand je prišel včeraj sem in se je nastanil v Mallnerjevem hotelu. — Koncert tukajnjega bralnega društva 6. t. m. v zdravšči dvorani se je v vsakem oziru prav dobro sponzel. Vsi zbori so se peli čisto in točno, tako da ta koncert kar nič ni zaostal za drugimi, kar jih je že priredilo to društvo. Izreden vžitek smo imeli od operne pevke gospice F. Vrhunčeve, ki je krasno pela vse točke in je na burno ploskanje dodala še Gounodovo „Pomladno“. Isto tako izbornejo je spremljala na klavirju gospica I. Hofmannova. Dvorana je bila popolnoma razprodana, mnogo pa jih ni doblo več prostora. Bralno društvo sme ta dan dvakrat podprtati v svoji kroniki, kajti zgodaj zjutraj je priredil Čehom lep užitek, a na večer je koncert polnoma vspel.

— Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Begunjah priredi dne 20. t. m. v Gostilni g. F. Michla v Poljčanah tombolo, kateri sledi prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoludne.

— Celjsko nemčurstvo in bojkot. Nemški listi poročajo, da so hrabri celjski Germani sklenili, odpustiti vse svoje slovenske in da so s tem že začeli razmišljati kakor hočejo sploh uprizoriti pravi bojkot proti Slovencem. Od strani celjskih Nemcev je to pač največja predzrnost. Bojkot je sploh nevarno orožje, sosebno nevarno pa v Celju. Kdo daje Celjanom zaslужka, kdo jim daje vsakdanjega kruha? Slovenska Savinska dolina. Če povrnoje savinski Slovenci celjskemu nemčurstvu milo za drago, če odbijejo klin s klinom, in začno oni bojkot — seveda ne tako, kakor dr. Gregorec — potem bo to ošabno in predzrno celjsko nemčurstvo kmalu na tleh in bo kleče prosilo milosti.

— Stepischneggov Janez pred svojimi volilci. Pretečeno soboto se je vršil v Strausovi gostilni v Celju shod volilcev 3. razreda, to so namreč obrtniki, ki so si svoječasno izvolili dr. Stepischneggova svojim zastopnikom v občinskem svetu. Janeza je navdajala že pred začetkom neka nemirna slutnja, in res so mu izrekli njegovi volilci pravcato nezaupnico, češ, da se kaj malo poteguje za koristi splošnega obrništva, ako se tu in tam oglasi, stori to le, da paradira za posamezne svoje prvrženec. Istočasno se je izrekla graja nemškemu lističu in njega uredniku, ker so poročila o obrtnih zadevah, naj se razpravlja o istih v občinskih ali drugih sejah, nalašč površna in bagatelna. Obema je prihajalo v tej dvorani ljudske sodbe vroče in dušljivo. Nič ne pomaga Stepischnegg in somišljencnikom, če še tako ljudstvo fanatizirajo in ščuvajo zoper nas, enkrat se strezne ter se bode maščevalo nad svojimi zapeljivci in sleparji.

— Pobrežani pri Maribou. dobijo nemško šulferajnsko šolo. Poslopje bo kmalu zgotovljeno. Nemški listi povdarjajo, da je pri tem najbolj interesantno dejstvo, da se je celo slovensko prebivalstvo, katerega je po nemških izkazih ena tretjina — v resnici pa nad dve tretjini — izreklo za izključno nemški pouk. To je hudo, da nikdo ne pouči ljudstvo!

Pozor, rojaki! Nekateri slovenski listi prinašajo, oziroma so prinašali pod zaglavjem „Domača tvrdka“ naznanila tovarniške tvrdke Lorber & Co. v Žalcu. Da se ta tvrdka imenuje domačo, to je le slepilo slovenskemu občinstvu. Domača je le v tem smislu, da stoji na naših domačih slovenskih tleh, a lastniki njeni so sami Nemci in nemškutarji, naši najhujši, naši smrtni sovražniki Rakus ch iz Celja in Lenko in Št. Petra.

Lahi v jezi. Goriški Lahi so silno razkačeni, ker je notar v Komnu, g Cibej premeščen v Gorico in je dobil notarsko mesto, katero je prej zavzemal dr. Della Bona, da je torej Slovenec prišel na mesto Italijana. Ko bi šlo po želji Lahov, moral bi zavzemati vsa javanaugha mesta v Gorici samo Lahi in sicer slovenščine nezmožni Lahi, čeprav je goriški okraj ves slovenski in dobra tretinja prebivalstva goriškega mesta slovenske narodnosti.

Tržaška županska kriza. Nasprotja, ki so nastala mej mestno delegacijo in mej županom Dompierijem radi županovega postopanja v zadevi znane velike defravdacijske pri mestni blagajni, se je povrnalo.

Hraber deček. Pred nekaj dnevi kopali so se v Temenici pri Mirni Peči 6 do 10letni dečki. Voda na mestu ni globoka, pač pa nekoliko dalje proti sredini. In tja je neprevidoma zašel Matjetov 8letni fant. Ne znajoč plavati, izginil je nakrat pod vodo. Otroci se niso upali za njim. Pogum je imel jedini 10letni Karol, sin trgovca H. v Mirni Peči, da je skočil za njim. ter ga potapljalcega se potegnil iz globine in ga rešil gotove smrti.

Štiridesetletnico kot magister farmacie je slavil 11. t. m. lekarin in posestnik g. Fran Culot, svak ces. svetnika g. Ivana Murnika, v Klanjcu na Hrvaskem. Čestitamo!

Naša letovišča. Iz Toplic pri Novem mestu nam pišejo: Naše kopališče je letos tako dobro obiskano, kakor ne še kmalu, zato je tudi socialno življenje prav živahno. Zlasti iz Ljubljane imamo mnogo odličnih gostov. Prihajajo pa k nam tudi visoki gospodje, n. pr. včeraj, 13. t. m. je inšpiciral fcm. Succovaty tukajšnje vojaško zdravilišče, kustos dvornega muzeja Szombathy pa je prišel pregledavat, kako se kopljeno starine v bližnjem Branževcu. Nova privlačna moč za naš kraj bo sijajni kur-salon, ki se razločuje od sedanjega kopališkega poslopja kot dan in noč. — Hudo sušo imamo tu: okoli in okoli dežuje, le pri nas neče.

Javna risarska šola se ustanovi pri obrtni šoli za umetno vezenje. Nova šola se otvorí 1. oktobra t. l.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo ima jutri v St. Peterski cerkvi ob 8. uri mašo.

Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca julija pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Češnovar Herman, Dolenjska cesta št. 2, trgovino z deželnimi pridelki; Hafner Ivan, Cesta na južno železnico št. 1, trgovina z razglednicami; Černivec Franc, Dolenjska cesta št. 22, go-stilničarski in krčmarski obrt; Ilinikar Helena, Mestni trg, prodaja živil; Kregar Ana, Poljanska cesta št. 71, branjarijo; Hojnig Franc, Sv. Jakoba trg, prodaja slamnikov; Mekinda Lucija, Mestni trg, prodaja živil in sadja; Schuster Emilia, Rožne ulice št. 39, izdelovanje belega perila; Blaž Neža, Dunajska cesta št. 14, sejmarstvo z galantirskim blagom, devocionalijami in slaščarskim blagom; Medic Terezija, Linhartove ulice št. 4, trgovino s špecerijskim blagom in živil; Poreber Marjeta, Mestni trg, prodajo živil; Mali Jakob, Dolenjska cesta št. 5, gostilničarski in krčmarski obrt; Mrhar Marija, Mestni trg, prodaja živil. Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Kastelic Jakob, Dolenjska cesta št. 5, gostilničarski in krčmarski obrt; Primožič Franc, Sv. Petra cesta št. 34, jermenarski in torbarski obrt; Koren Josipina, Sv. Petra nasip št. 37, trgovino z brinjevimi jagodami in suhim južnim sadjem; Strnad Anton, Dolenjska cesta št. 22, gostilničarski in krčmarski obrt; Koženy Josip, Marije Terezije cesta št. 1, krznarski obrt; Jeras Marija, Mestni trg, prodaja živil; Primožič Franc, Dunajska cesta št. 6, trgovino s starinami. — V zakup so vzeli: Novak Friderik, gostilničarski in krčmarski obrt mestne občine ljubljanske v Švicariji; Štru-

kelj Marjana, Sv. Petra cesta št. 16, go-stilničarski in krčmarski obrt Anton Kotnik; Bizjak Anton, Vodmat št. 16, go-stilničarski in krčmarski obrt Ferdinand Mahra.

V izložbi tvrdke Gričarja in Mejača je razstavljena tako ljubka slika akad. slikarja M. Jame iz Monakovega. Slika predstavlja trojico siromašnih otrok, ko jedo sedeči na kamnitnih stopnjicah pred vratmi. Skupina je sila dražestna in polna humora. Izvrsten je zlasti otrok, ki nosi z okorno roko polno žlico v odprtih ustah. Med koleni tiči skledo. Srednji otrok se je očividno že nasilit, zato zre s svojimi velikimi očmi zadovoljno predse. Na desnici ob njem pa zveči tretji otrok s polnimi ustmi. Gledalec, opazuje to ljubko sliko iz življenja otrok, si ne more kaj, da jim ne zakliče: „Dober tek!“ — Slika je na prodaj! — V sosednjem oknu iste izložbe pa je razstavljena prekrasna srebrnozlatna vejica čeških dam, katero so prinesli češki akademiki našim „Savanom“. Razen tega je videti ondi še dvoje prav dobrih fotografij Rovška. Fotografiji kažeta češke izletnike in več Slovencev v dveh različnih skupinah v Tivolijskem parku pod gradom. G. Rovšek izdeluje te fotografije na naročilo. Naj bi se naročali Slovenci prav mnogoštevilno na te dve slike, ki naj jim sta v spomin na „jerejsko noč“ v — Celju!

Nezgoda. V Sodarski stezi je včeraj hlapca A. Križmana krava, kateri je pokladal krmo, z rogmi na nogi in na trebuhi tako poškodovala, da so ga morali prenesti v bolnico.

V Ameriko sta jo hotela popihati Anton Erbida in Anton Pečjak iz Šmihela pri Novem mestu, ali ker še nista zadostila svoji vojaški dolžnosti, ju je v Ljubljani pripela policija in ju izročila sodišču, kjer ju čaka primerna kazena.

Ujeti razbojnik. Iz zagrebške jetnišnice ubeglega roparja in morilca Fr. Cvetkovića ujeli so 11. t. m. zvečer, in sicer na vojaškem pokopališču v Zagrebu.

Cirkus Enders privablja še vedno mnogo zabavežljivega občinstva ter so produkcije vsega priporočila vredne. Dražestna smela parforce-jahalka gdč. Marianne je v istini izborna, viharno ploskanje sledi vselej imenitnim izvajanjem lepe gdč. Rositte Enders, ki je izvrstna šolska jahalka in jonglensa na konju, zanimiva je tudi gdč. Anitta na žični vrvi, začudenje pa zbuja gdč. Cleontine kot atletka. Izvrsten jockey-jahač je tudi gosp. Martini, ki je s svojimi produkcijami na neosedlanem konju res nedosežen. Klowni in bebasti Avgust skrbě vedno za smeh, balet pa je za naše mesto privlačna sila prve vrste.

*** Brada in dolgi lasje.** Profesor Hübner v Vratislavi je dognal, da so dolgi lasje in brada za zdravnike neumestni ter nevarni, ker se vgnezdi v brado in v lase preradi mikrobi. Prof. Hübner priporoča zategadelj zdravnikom, naj bodo golobrati in kratko ostrženi. — Ogrskim medicinkam je že precej časa prepovedano nositi dolge lase, ter se morajo vse ostrči.

*** Tri milione poneveril.** Kakor poročajo iz Glasgova, je neki tamošnji notar in mestni uradnik, dr. Colghoun, tekom let si prisvojil nad tri milione goldinarjev, katere je zaigral v Monte Karlu in po drugih mestih. Še pred kratkim mu je nekada prinesla večjo svoto; dr. Colghoun se je takoj naslednjega dne peljal v Monte Karlo ter je ves denar svoje klientinje zaigral.

*** Nenavaden zločin.** V mestni ječi v Vladivostoku so našli nedavno nekega tata mrtvega na postelji. Na njegovem telusu ni bilo nikakih poškodb, pač pa je imel želodec in pljuča prenapolnjena z vodo. Dognalo se je, da so tata drugi zločinci, ki so bili z njim v skupni ječi zaprti, z vodo zadušili; ulivali so mu toliko časa vodo v usta, da je umrl. O zločinu noče ničesar vedeti, vendar se domneva, da so umorjenca iz osvete zadušili.

*** Sifonka eksplodirala.** V tovarni sifonske vode na Dunaju je eksplodirala v soboto sifonka. Kosi steklenice so zadeli nekega delavca v obraz in drugam toliko močno, da so ga morali prenesti v bolničko.

*** Menelik pride v Evropo.** Abesinski cesar Menelik je sklenil, da pride drugo leto s svojo ženo, cesarico Taitu v Evropo, da si ogleda pariško razstavo. Menelik in

Taitu obiščeta tudi Atene, Rim (? !), London, Peterburg i. dr. velika mesta. Spremljali ju bodo razni rasi, duhovniki in dvorne dame. V Evropo se pripeljata s francosko vojno ladijo z abesinskim drž. praporjem.

*** Orkan.** Danski otok St. Croix (zah. Indija) je skoraj uničen. Orkan ga je opustošil ter ubil 30 ljudi. Škoda je ogromna.

*** Strašen vihar.** V pondeljek je grozen vihar popolnoma opustošil otok Montferat. Orkan je ubil okoli 100 ljudi. Ker so hiše večinoma vse porušene, so ljudje brez vsake strehe. Beda je velikanska.

Književnost.

„Glasbena Zora“, katero izdaja g. vodja Fr. Gerbić, je prinesla v svoji 1. štev. četvorico novih skladb za pevske zbole. Na čelu zvezka je Gerbićev moški zbor „Pevski poziv“ (op. 43. št. 1.), h kateremu je zložil skladatelj tudi jako pevne besede. O zboru moremo reči, da je jako efekten. Čveterospev v sredi na koncu zboru je kaj dobro pogojen v duhu sloven. narodnih pesmij. Moški zbor „Ta si lepa“ (besede S. Jenkove) je štev. 2. op. 43. Gerbićev ega. Ta zbor je nežna, poetično nadahnjena pesem, katero treba peti s prav finim občutkom. Zlasti se priporoča dobrim kvartetom. Zbor „Poslane“ (besede F. S. Finžgarja) je spisal L. Pachor. Ta skladba se odlikuje z enotnim, dosledno izvedenim značajem, ki daje vsej skladbi posebno mikavnost ter efektnost. Skladatelj je pogodil vseskozi sentimentalno-elegični duh pesnikovih besed ter je tudi tenorjev samospev jako umesten. O g. Pachorju kot komponistu se pač more reči: „non multa sed multum“, ne mnogo, a vse kar napiše je prav dobro. Četrta skladba „Kaj iščes tu lovec?“ je zopet Gerbićeva (op. 43., št. 3.) Ta krasna skladba je pisana za mešani zbor. Kanonično posnemanje sopranov v basu ji daje neko posebno živahnost in ljubezni značaj, ki je besedam jako prikladna. Pesem je za mešane zbole jako hvaležno komponirana, kar se sicer pri marsikateri pogreša. Vse štiri skladbe so torej prav lepi sadovi izvirne glasbene umetnosti. „Gl. Zoro“ znova priporočamo. Naroča se v Ljubljani pri izdajatelju Fr. Gerbiću, vodji „Gl. Matice“ v Ljubljani.

Zbirka slovenskih narodnih pesnij za citre sestavil J. Petriz. Založil J. Giontini v Ljubljani. Zvezek I.—III. V jako lični vnanji obliki, ki ima kot naslovno sliko lepo izvedeno podobo Ljubljane in pa brhke Slovenke v narodni noši, je izdal znani učitelj igranja na citre g. J. Petriz zbirko najpriljubljenejših slovenskih pesnij, po katerih bodo gotovo radi segali vši prijatelji citer. Saj ravno na tem polju je vladala precejšnja suša in je gosp. izdajatelj ustregel željam vseh onih, ki se bavijo z igranjem na citrah, podavši jim v lepi in ne preteški harmonizaciji kitico onih biserov slovenske narodne glasbe, ki so si tudi v koncertni dvorani pridobili glasno priznanje. Prvi zvezek obsegata: Po jezeru, Slovensko dekle, Žalovanje, Metuljček, Moč ljubezni, Bela Ljubljana, Staršev ljubezen, Zibka Save, Pobič sem star šele 18 let, Domovini; drugi: Zadovoljnost, Zadovoljna nedolžnost, Gozdč je že zelen, Molitev (sicilianska), Kimovec, Kje so moje rožice, Tiha luna, Solnce čez hribček gre, Ptičica v logu, Pridi Gorenje; tretji: Hribček, Škrjanček poj, Mila lunica, Ljubca moja, Otok bleški, Kol'kor kapljic, tolko let, Oj ta soldaški boben, Bratci vseli vši, Preljubo veselje, Pobratimija. Stavljene so pesni večinoma dvoglasno, s polnim ali pa razdeljenim basom, kakor je značaju pesni bolj priležno in je povsod podložen tekstu, kar dela pesni toliko mičnejše. Ne dvomimo torej, da se bodo prikupile vsem slovenskim citrašem, tembolj ker je cena ličnemu zvezku, obsezajočemu po deset številk primerno nizka, namreč 60 kr., s pošto 63 kr.

*** Konec sveta.** V Dolenčevi tiskarni v Trstu je ravnokar izšla mala 80 strani obsegajoča knjižica pod gorenjem naslovom. Pisatelj Am on Zagoršek slika v poljudni besedi in lahko umljivem smislu vzroke pogina naše zemlje in našteva posamezne slučaje takega pogina potom naturnih dogodkov; nadalje pa govori tudi o vzrokih pogina človeškega rodu s — socialnega stališča. Knjižica se dobi za ceno 25 novcev v vseh slovenskih knjigotržnicah v Ljubljani in drugod. Knjižica izide obenem v nemškem, kakor tudi v italijanskem jeziku.

„Slovenka“. Vsebina 16. zvezka: Zorana: Presenečenje — pesem. — Zorana: Ne čakaj srčeca dekle . . . — pesem. — F. G.: Skrb za zdravje. — Adela: Žensko pismo. — Zagorska: Noči — pesem. — Zofka Kveder: Paolo. — Zorana: Tema, tema — pesem. — Vera: Intrigant. — Zagorska: Ujutru — detetu! — pesem. — Razno. — Doma.

Telefonična in brzjavna poročila.

Celje 14. avgusta. Tukajšnji Nemci in nemškutarji hočejo v kratkem prrediti veliko pangermansko dijaško slavnost, na katero pride baje nad 1000 buršev od vseh vetrov.

Ptuj 14. avgusta. Sinoči po nemškem „Sommerfestu“ razbili so Hajlovci okna „Narodnega doma“. Celjska kultura napreduje.

Praga 14. avgusta. Posl. Russ je imel v Kaadenu shod volicev, na katerem so nemški nacionalci napravili velikanski škandal, her se je hotelo Russu izreči zaupanje. Prišlo je do pretepa, Russu je priletel stol na glavo in ga je ranil. Župan je moral bežati, sicer bi ga bili nacionalci pretepli. Izgredu je policija naredila konec.

Pariz 14. avgusta. Vzlic vladnemu ukazu, naj se aretuje načelnik antisemitske lige Guérin se to še ni moglo zgoditi. Guérin se je s 40 tovariši zabrikadiral v neki hiši v ulici Chabrot in se neče udati, češ, da je hiša prava trdnjava, in da so njegovi spremljevalci oboroženi ter se hočejo braniti do zadnje kaplje krvi. Vsi drugi royalistični zarotniki so že aretovani. Danes je dobil policijski komisar ukaz, da gre s stotnjo vojaštvu po Guérina in njegove tovariše.

Rennes 14. avgusta. Ko je Šel Dreyfuss zagovornik danes zjutraj v licej, koder se vrši obravnavna, ga je pri bližnjem mostu napadel doslej neznan, slabo oblečen človek in je iz revolverjananj vstrelil. Laborij je bil zadel v hrbet in se zgrudil na mestu. Prihiteli ljudje so poklicali zdravnika, ki je Laborija spravil v njegovo stanovanje. Laborij je v hrbet zadel, napadalec je zbežal. Ko se je obravnavna začela ni predsednik sodišča o tem atentatu še ničesar vedel. Obravnavna se je za nekaj časa pretrgala. Ko se je zopet otvorila je bil na zahtevanje odvetnika Démangea bivši predsednik republike Casimir-Perier konfrontiran z bivšim vojnim ministrom generalom Mercierom. Perier je postavil Merciera na laž.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savić. (Dalje)

Dvanajstkrat se je poklonil Ilko svetu Nikolaju, ker ju je srečno vodil po tuji zemlji, in obetal mu je veliko svečo, ako nepoškodovane kosti prinese v stepsko polkovnišče. A videti je bilo, kakor da je svetniku malo za svečo, ker bi se bilo kazoma kmalu slabo godilo.

O tem je pripovedoval Ilko tovarišem, ko je že brezbrizno sedel kraj kotla, polnega tečne kaše, dobro narejene s slanino.

„Nečistnik je tako napravil“, gorovil je Ilko, „da sva v Perekopu prišla na trg, kjer so prodajali robinje. Zbrala se je tolpa Tatartjev, da si ogleda robinje, a bilo je tudi kaj gledati! Meni samemu ni bilo mrzko zreti na krasotice, dasi niti jedna ni bila krščena! . . . No znal sem, da lahko pride iz tega kaj hudega, in zato sem se trudil, da čim preje odide iz tega prokletega kraja, v katerem je tak stok in jok, da človeka mora boleti srce: tu trgajo hčerkko iz materinega naročja in jo prodajajo preko morja, tam jemljo možu ljubljeno ženo. Naledal sem se tega dosti, ker mi je znan ta pasji običaj; a Prokopu se je lice čisto spremenilo; rad bi bil razgnal trgovce.“

„Pojdi, brat“, šepnem mu v uho in ga vlečem, da preje odide iz mesta. Še nekoliko korakov, in bila bi prestopila vrata, pred njimi se je razprostirala široka stepa, in nos mi je duhal že vonj, ki ga je prinašal ukrajinski veter nasproti. Slava ti, Gospod! pomislil sem v duhu; a kar najedenkrat se vzdigne za nama velik krik in ženski jok. Mraz me obide od pele do

glave: mlada robinja je ušla kupcem in zdaj je hitela k nama kakor strela, naravnost proti Prokopu, kličoč na pomoč. Res je bila devojka več, kakor navadna krasotica, a zdaj ni bil pravi čas za poljubovanje. Vendar jo Prokop ni rinil od sebe, kakor bi bilo treba, ampak pritisne krasotico na prsi in vzdigne pest na boj. O strah moj! In od vseh strani so naju obkolili Tatarji in naju začeli izpraševati. Komaj, komaj, težko sem se otrezel psov, in krasotica vzdihuje, da človeku srce poka; vjeta od kupca obrača oči proti nama in s solzami kliče Prokopa. Kozak se ji je priljubil; no hvala ji lepa za ljubezen. — In nepremišljeni Prokop je vsejedno hotel braniti Turkinjo. Komaj sem ga izvlekel iz mesta. Turkinja je ostala pri trgovcu, a midva sva komaj živa prišla do vas. Ali, dajte mi še rakijske.

(Dajte prih.)

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto ... gld. 13.— | Cetrti leta ... gld. 3·30
Pol leta ... „ 6·60 | En mesec ... „ 1·10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto ... gld. 15.— | Četrti leta ... gld. 4·—
Pol leta ... „ 8.— | En mesec ... „ 1·40
Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotočno naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnosti brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Proti zobobolu in gnjilobi zob izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda utrdi dlesno in odstranjuje neprjetno sapo iz ust. Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (19-33)

lekarna M. Leustek, Ljubljana

Resleva cesta štev. 1, zraven mesarskega mostu.

Zahvala.

Upravnštvo gorenjskega okrožja slov. akad. fer. društva „Sava“ izreka vsem tistim, ki so izkazali našim slovanskim bratom Čehom povodom njih bivanja v kristalnolepi Gorenjski uprav slovansko gostoljubnost, zlasti visokorodnemu gospodu podpredsed. zbornice poslanec, dr. Andreju Ferjančiču in njega milostljivi gospe soprogi, našnim damam na Bledu za prekrasne šopke, sl. pevskemu zboru bralnega društva na Bledu in dirigentu g. nadučitelju Rusu, g. Repetu za preskrbo čolnov, sl. „Gorenjskemu Sokolu“ in njega starosti g. Cirilu Pireu, občinskemu zastopu mesta Kranja, „Narodni čitalnici“ in slov. „Bralnemu društvu“ ter našrom damam v Kranju, sl. „Bralnemu društvu“ v Št. Vidu in njega predsedniku g. I. Beletu, ter načelniku Št. Viškega pevskega zbora g. nadučitelju Jankotu Žirovniku, najtoplejšo zahvalo.

V Kranji, dne 11. avgusta 1899.

cand. iur. Ivan Varl
t. č. podpredsednik „Save“.

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja. Prodaja oljnatih barv, lakov in firnevez na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pade, karbonilna itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v našino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano resno in fino po najnajviših cenah.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

1/2, zemljišča vlož. štev. 24, kat. obč. Smolinja vas, cenjeno 1240 gld., dne 23. avgusta v Novem mestu.

Zemljišče vlož. štev. 44, kat. obč. Landol, cenjeno 730 gld., dne 23. avgusta v Senožečah.

Posestvo vlož. štev. 14, kat. obč. Zabreznica, cenjeno 898 gld., 3900 gld. in 231 gld., dne 25. avgusta v Radovljici.

Posestvo vlož. štev. 59 in 60, kat. obč. Osolnik, cenjeno 435 gld., dne 25. avgusta v Velikih Laščah.

Zemljišče vlož. štev. 41 in 42, kat. obč. Brezovica, cenjeno 1865 gld. in 12 gld., dne 26. avgusta na Vrhniku.

Zemljišče vlož. štev. 59, kat. obč. Cerkovska, cenjeno 7760 gld., dne 26. avgusta v Logatcu.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 3062 m. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavin v 24 urah
12.	9. zvečer	735·3	17·2	sl. jzahod	del. oblač.	0 mm
13.	7. zjutraj	738·8	13·1	sl. jug	jasno	0 mm
.	2. popol.	739·0	23·2	sr. vzvod	del. oblač.	0 mm
"	9. zvečer	740·2	17·5	sl. jug	jasno	0 mm
14.	7. zjutraj	742·2	15·0	sl. sever	pol. oblač.	0 mm
.	2. popol.	740·5	25·3	sl. svzhod	skoro jas.	0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje: 17·9°, 17·9°, normale: 19·1°, 19·0°.

Dunajska borza

dn 14. avgusta 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 20	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	15	"
Avtrijska zlata renta	118	65	"
Avtrijska kronska renta 4%	99	90	"
Ogerska zlata renta 4%	118	45	"
Ogerska kronska renta 4%	96	35	"
Avtro-ogerske bančne dolnice	902	—	"
Kreditne delnice	391	75	"
London vista	120	65	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	87½	"
20 mark	11	77	"
20 frankov	9	55½	"
Italijanski bankovci	44	45	"
C. kr. cekini	5	66	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Maks Veršec s soprogo in hčerko uljudno naznanja vsem srodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je Vsemogočni niju preljubo hčerko, oziroma sestro, gospodično

Milo Veršec

po dolgi, mučni bolezni, staro 18 let, dne 12. avgusta zvečer prevideno s tolažili sv. vere poklical k sebi v boljše življenje.

Na Blanci pri Sevnici, dne 14. avgusta 1899. (1491)

Zahvala.

Upravnštvo gorenjskega okrožja slov. akad. fer. društva „Sava“ izreka vsem tistim, ki so izkazali našim slovanskim bratom Čehom povodom njih bivanja v kristalnolepi Gorenjski uprav slovansko gostoljubnost, zlasti visokorodnemu gospodu podpredsed. zbornice poslanec, dr. Andreju Ferjančiču in njega milostljivi gospe soprogi, našnim damam na Bledu za prekrasne šopke, sl. pevskemu zboru bralnega društva na Bledu in dirigentu g. nadučitelju Rusu, g. Repetu za preskrbo čolnov, sl. „Gorenjskemu Sokolu“ in njega starosti g. Cirilu Pireu, občinskemu zastopu mesta Kranja, „Narodni čitalnici“ in slov. „Bralnemu društvu“ ter našrom damam v Kranju, sl. „Bralnemu društvu“ v Št. Vidu in njega predsedniku g. I. Beletu, ter načelniku Št. Viškega pevskega zbora g. nadučitelju Jankotu Žirovniku, najtoplejšo zahvalo.

V Kranji, dne 11. avgusta 1899.

cand. iur. Ivan Varl
t. č. podpredsednik „Save“.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice štev. 10—14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpake ali alpake-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izberbo so tudi

žlice iz alpake, 12 kom. od gld. 4·30 naprej.

žliche „ 12 " " 2·20 "

Namizni svečniki

iz alpake, čisto bele kovine, par 21 cm visokih gld. 2·—,

23 " " 2·30;

25 " " 2·40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z ročenim (599—42) ali koščenim ročajem.

Perilo za gospode najboljše blago in kravate prodaja Alojzij Persché Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6 priporoča svojo veliko zaloga

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših usorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Učenca

iz dobre hiše, krepkega in zdravega, 15 let starega, sprejme (1445—3)

Viktor Graul

mizar v Zgornji Šiški.

Četrtošolec

ki je z dobrim spričevalom dovršil četrти gimnazijski razred, lepega vedenja, želi stopiti zaradi družinskih razmer v pisarno kot pisar.

Naslov pove in ponudbe sprejema upravnštvo „Slov. Naroda“. (1462—3)

Učenec

v Ljubljani stanujoč, kateri tudi nemško govori, se sprejme pri manufakturni tvrdki

Konrad Schumi & Co.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ause, Isl, Soln

Učenca

z dobrimi šolskimi spričevali sprejme
A. Šarabon (1466-3)
špecerijska trgovina v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini špecerijskega in manufakturnega blaga, želi svojo službo premeniti. — Naslov naznani upravnštvo „Slov. Naroda“. (1458-3)

Priporočava (21-185)

Kulmbaško sladno pivo

pastērizovano v steklenicah

Znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavči & Lille

v Ljubljani, v Prešernovih ulioah.

Prijetna nova

hiša v Mengšu

z vsemi pritliklinami ter s poljem za tri živine, pripravna tudi za obrt, se proda vsled rodbinskih razmer za primerno ceno. Zahteva se le polovico kupne cene takoj, drugo lahko na več let.

Izve se pri

Korbarju Mengeš hšt. 28. Gorenjsko. (1472-2)

Hamburg-Newyork.

Prevažanje oseb

z brzimi parniki na dva vijaka in rednimi poštnimi parniki na dva vijaka, dalje prevažanje oseb

v vse kraje Zjedinjenih držav Severne Amerike

Canado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko itd.

Natančnejša pojasnila daje brezplačno

F. W. Graupenstein, Lipsko

glavni zastopnik (446-13)

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti presvetle gospe prestolonaslednika vodove nadvojvodinje Stefanije.

Štefanijine zobne kapljice

lekarnarja

Piccoli-ja v Ljubljani

povrnega dobavitelja Nj.

svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higieničnih razstavah v Londonu, Parizu, Genovi, v II. međunarodni farmaceutički razstavi u Pragi in v jubilejski razstavi na Dunaju I. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in kr. Visokost presvetla gospa prestolonaslednika vodova nadvojvodinje Štefanija v najvišji Nj. zadovoljnosti (tajniški dopis iz Laksenburga s 30. dne oktobra 1894) in je glasom objavila Nje gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne 27. decembra 1898 št. 230 iz leta 1897 najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se smej po lekarju Piccoli-ju v Ljubljani iznajden in izdelane zobne kapljice imenovati Štefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavoli se dene v votli (7) c. z občine v volatilu bolečine. (582)

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni začagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnic uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblik in nepremičljivih havelokov po najnovejši fasoni in najpovoljnjejši cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladu.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 33

Pekovskega pomočnika

kateri je več voditi samostojno pekarijo vspremje s 1. septembrom t. l.

Franc Dolničar

v Vrdniku (Slavonija). (1483-2)

Usojam si naznani slavnemu občinstvu, da prevezem in izvršujem točno naročila na kavo, čaj, olje, riž, makerone, delikatese, sadje, ribi, vina i. t. d.

Pošiljave v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzetjem. Take pošiljave se izplačajo vsakomur, posebno p. n. krčmarjem, držinam in onim, ki rabijo za dom različne jestivine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specijalitete, katerih se na deželi ne dobija pa le zelo draga, n. pr.

morske ribi in raki, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki cenai.

Cenike razpošiljam radovoljno in brezplačno. Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dajati blago po tako nizkih kupib, da se ne bojni konkurenco. (637-68)

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Odvetniškega koncipijenta

sprejmeta takoj

dr. Abram in dr. Rybář

odvetnika v Trstu, via S. Spiridione št. 3.

Znanje italijskega ni neobhodno potrebno. Plača po dogovoru. (1475-2)

Proda se takoj

pod zelo ugodnimi pogoji

* veliko poslopje *

hiša s hlevom, z veliko ledeno in velikanskim vrtom, zasajenim s sadnim drejem in obdelan, ob glavnih cesti tik železnice na Notranjskem, kjer se blizu 30 let izvršuje obrt krčmarenja, in je tudi zelo pripravno za prodajalno, tabakarno, razne depozite itd.

Proda se tudi lahko na obroke proti intabulaciji. (1487-2)

Natančne poizvedbe daje Ivan Kocmur v Ljubljani, Breg 20.

Lepo stanovanje

v II. nadstropji in več

podstrešnih in dvoriščnih stanovanj

se takoj odda.

Vpraša naj se: Komenskega ulice 14 pri gospe Josipini Andretto. (1467-3)

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinstvu kuhati mesto nereditne in razburjajoče kave ali kitajskega čaja:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr. 14 zavojev samo 2 gld. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy

(1349-18) v Ljubljani.

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice

veljaven od 1. maja 1899.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Mesani vlak	Sekundarni vlak
Dunaj	Odhod	8:25 po noči 7:45 zjutraj	1:15 popol.	8:40 po noči
Mürzzuschlag	"	11:35 10:40 dopol.	5:25 "	6:25 zjutraj
Gradec	"	1:26 1:05 popol.	5:38 "	10:53 dopol.
Maribor	"	2:48 2:22	8:00 zjutraj	5:05 po noči
Celje	"	4:13 3:45	2:04	7:00 zjutraj
Laški trg	"	4:25 3:58	2:18	—
Rimske toplice	"	4:33 4:07	2:29	—
Zidaničnost	"	4:47 4:23	2:59	—
Hrastnik	"	"	3:10	—
Trbovlje	"	— 4:38	3:18	—
Zagorje	"	— 4:44	3:26	—
Sava	"	—	3:38	—
Litija	"	5:01	3:49	—
Kresnice	"	—	4:00	—
Laze	"	—	4:13	—
Zalog	"	—	4:23	—
Ljubljana	Prihod	5:53 5:33 zvečer	4:36	—
Borovnica	Odhod	5:58 zjutraj	4:56	7:45 po noči
Logatec	"	6:52	5:31	8:20 "
Planina (postaj.)	"	—	6:29	9:00 "
Rakek	"	7:27	6:42	9:00 "
Postojna	"	—	7:03	9:17 "
Prestranek	"	—	7:14	9:31 "
Št. Peter	"	7:50	8:10	9:53 "
Divača	"	8:24	8:09	10:07 "
Nabrežina	"	9:06	8:38	10:20 "
Trst	Prihod	9:28	9:00	12:25 "

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Mesani vlak	Sekundarni vlak
Trst	Odhod	8:15 po noči 8:00 zjutraj	9:55 dopol.	6:25 po noči 9:45 po noči
Nabrežina	"	8:50 8:32	10:51 "	11:09 "
Divača	"	9:38 9:18	11:56 "	1:09 "
Št. Peter	"	10:15 9:52	12:40 popol.	2:35 "
Prestranek	"	—	1:04	2:51 "
Postojna	"	10:32 10:09 dopol.	9:40	3:15 "
Rakek	"	— 10:22	9:59	3:47 "
Planina (postaj.)	"	—	1:21	4:21 "
Logatec	"	—	1:30	4:42 "
Borovnica	"	—	2:06	5:01 "
Ljubljana	Prihod	11:46 11:23	2:35	6:01 "
Zalog	Odhod	11:51 11:29	2:50 zjutraj	6:23 "
Laze	"	—	3:02	6:39 "
Kresnice	"	—	3:12	6:57 "
Litija	"	—	3:36	7:28 zjutraj
Sava	"	—	4:46	7:44 "
Zagorje	"	—	5:59	7:53 "
Trbovlje	"	—	4:07	8:05 "
Hrastnik	"	—	4:16	8:13 "
Zidaničnost	"	1:00 12:57	4:40	8:21 "
Rimske toplice	"	1:10 1:07	4:50	8:36 "
Laški trg	"	1:19 1:16	5:02	8:47 "
Celje	"	1:33 1:29	5:21 zvečer	8:58 "
Maribor	"	3:10 2:56	7:40 po noči	9:16 "
Gradec	"	4:31 4:20	1:10 popol.	11:00 Pri

In neke tukajšnje konkurzne mase

dražbenim potom nakupljeno, vseskozi dobro, pravilno blago:

**bele moške srajce, turistovske srajce, ovratniki, kravate,
modrci, predpasniki, rokavice itd.**

se bode oddajalo, dokler traja zaloga, po cenilni ceni od sobote 12. t. m. naprej.

Kupce vabi najudaneje

J. S. Benedikt, Ljubljana, Stari trg.

Št. 26960

(1485-2)

Prodajalnice v najem.

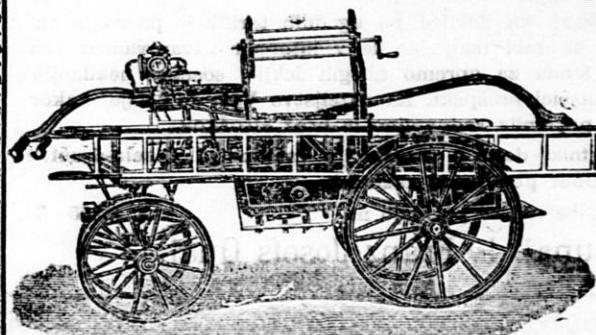
V poslopu meščanske imovine v Ljubljani oddati je v najem: jedna prodajalnica v Lingarjevih ulicah in jedna prodajalnica na voglu Lingarjevih ulic in Pogačarjevega trga — tako, jedna prodajalnica na Pogačarjevem trgu pa od 1. novembra letos naprej.

Pogoje najema pove in ponudbe sprejema v navadnih uradnih urah mestni komisariat.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 10. avgusta 1899.

Prva slovenska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnic, parnih strojev, cevij, čelad in pasov ter

kmetijskih strojev in peronospera-brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci in ceniki brezplačno. — Ustremni pogovori na zahtevo. — Pošiljatve franko na vsak kolodvor.

Z velespoštovanjem

(220-21)

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

,The Gresham'

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filiala za Avstrijo:

Dunaj I., Giselastrasse 1 | Pešta, Franz-Josefspl. 5, 6

v hiši društva.

Društvena aktiva dn 31. decembra 1897

kron 159,947.578-

Letni dohodki na premijah in obrestih dn 31. decembra 1897

28,823.375-

Mej letom 1897 je društvo izpostavilo 7468 polic z glavico

67,331.352-

Prospekti in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno glavna agentura v Ljubljani, vila nasproti Narodnemu domu

pri Gvidonu Zeschko-tu.

(1771-10)

v hiši društva.

Tovarniška cena!

Pozornost,

kolesarji!

Obče znana, jako trpežna kolesa Styria Special „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako znižanih tovorniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je slav. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria Special.

(973-16)
Zastopnik tvrdke: Josip Polak

Tovarniška cena!

RAZGLAS.

Manufaktурно skladisče blaga v konkurzu

N. F. MINIBEK-a

Ljubljana, Marijin trg 1

(nasproti frančiškanske cerkve)

bode se

popolnoma razprodajalo

začenši z dnem

16. avgusta 1899

za sodbeno ceno. Tudi se odda za trgovce več blaga.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1899.

Oskrbnik konkurzne imovine

dr. Maksimilian pl. Wurzbach.

(1488-1)